# אור ה' — הדרוש הט'



הדרוש התשיעי בגן עדן וגהינם: והנה לא נפל ספק במציאותם למה שג"ע מציאותו מבוארת בתורה ובמקומות בתלמוד ואמנם גהינם אם היה שאין מציאותו מבואר בתורה שבכתב הנה בתלמוד מבואר בהרבה מקומות על שמציאותו מפורשת ומקובל להם אבל מקום הספק הוא אם הם מקומות מיוחדין ליום הדין לנטול ועונש לנפשות לבד או אם הם משותפים לנפשות אחר ההפרד ולגופות בני אדם ליום הדין ואולם גן עדן להיותו ביישוב כמו שמפורש בכתוב יהיה משכן אדם וחוה קודם שמרו הנה יותר נאות וקרוב אל הדעת משיהיה משכן לצדיקים בגוף ונפש הזוכים לתחייה ואשר יחיו בזמן התחיה והנה יסכים בזה מאמר רז"ל עתיד הב"ה לעשות סעודה לצדיקים בגן עדן ועתיד הב"ה לעשות מחול לצדיקים וכבדו ביניהם וכל אחד מראה לו באצבעו יורו בזה שהדבקות לזיו השכינה יהיה בשיעור שאף כשישתמשו בחושיהם לא יפרידו הקשר בשום צד אבל שהיה מקום מובן לנפשות לבד הנה בזה המקום עיון להיותן רוחניות ויחשב בהן היותן מוגבלות בלתי במקום ויהיה א"כ גן עדן הצפון לצדיקים אשר נכפל בדברי רז"ל פשט מאמרם לחיותו אחר המות מיד ירמוז בזה לגן עדן שלמעלה והוא הדבקות בזיו השכינה ואמנם ממה שנא' בקבלה בהגבלת זמן עונש הרשעים בגהינם יראה ממה שאין ספה בו שהעונש ההוא הוא אחר המות מיד. ולפי שבא במקומות רבים שהוא בעולם הזה השפל והוא המבונה במקומות במקרא. אבדון שחת. תפתה. הנה יראה שהנפשות עם היותן רוחניות מקום יגבלם ויתפעלו בצער נמרץ וזה הצער בבר דברנו עליו במה שקדם שאין העיון חולק עליו ובכלל למה שהוא מוסכם מבעלי דיגנו היותה מתפעלת מהערבות והשמחה כאשר תשיג מה שבטבעה להשיג ראוי שתהיה מתפעלת מהיגון והצער כאשר לאין תשיג אותו ואינו רחוק שימשך מהצער ההוא הפסד וכליון באחרית וגם לטנופה כחמריות איננו רחוק שבעת המות תשאר עמה חמריות ואכיות מה בתכלית אשר בעבורו תשיג צער גם כן ותהיה מוגבלת במקום ולזה אי חלוק על קבלת רז"ל והתבאר גם כן שלא יחלוק עליו העיון ודי בזה בפירוש הנזכר: